

Pavel VLAD

Pavel VLAD (6 iunie 1936, s. Lipnic, județul Soroca (azi raionul Ocnița) – 24 martie 2017) a fost un specialist și om de știință în domeniul chimiei organice, chimiei bioorganice, chimiei compușilor naturali și fiziologic activi, doctor habilitat în științe chimice (1984), profesor universitar (1990), membru corespondent (1989) și membru titular (1992) al Academiei de Științe a Moldovei (AȘM).

A absolvit Facultatea de Chimie a Universității de Stat din Chișinău (1958). Ulterior a activat la Institutul de Chimie în laboratorul de Chimie a Compușilor Coordinativi. Sub îndrumarea academicianului Gheorghe Lazurievski își continuă studiile la doctorantură (1958-1961), iar în anul 1964 susține teza de doctor în chimie cu tema „Stereochimia unor diterpenoide din grupa labdanului”. După două decenii de muncă intensă în cercetare încununează rezultatele într-o impunătoare teză de doctor habilitat, intitulată „Cercetări asupra diterpenoidelor labdanice”, susținută la Institutul de Chimie Organică al Academiei de Științe a URSS. În anul 1974 a fost numit în funcția de director adjunct pentru activitatea științifică, iar în 1975 – director al Institutului de Chimie al AȘM. În martie 1995, Adunarea generală a AȘM l-a desemnat în funcția de vicepreședinte al principalului for științific al Republicii Moldova, Academia de Științe a Moldovei. În acest post s-a aflat timp de 9 ani. Din 2004 revine în Institutul de Chimie al AȘM, unde își continuă activitatea științifică de șef al Laboratorului Chimia Terpenoidelor, pe care îl conduce din 1977 până în anul 2010.

Academicianul Pavel Vlad este fondator al școlii științifice chimie organică, bioorganică, chimie a compușilor naturali și fiziologic activi. Împreună cu colaboratorii săi a propus o teorie nouă de evaluare a dependenței mirosului de structură la compușii cu miros de ambră și mosc, care și-a găsit o înaltă apreciere din partea unui număr impunător de savanți din străinătate. Această teorie dă posibilitatea sintetizării compușilor cu miros fin de ambră și mosc. Cercetările academicianului Pavel Vlad s-au soldat cu descoperirea unei noi metode de transformare a diterpenoidelor labdanice biciclice în compuși tetraciclici, care se realizează la interacțiunea unei serii de labdanoide cu superacizi. Prin stabilirea legităților parcurgerii acestei reacții la diferite clase de compuși terpenici (alcooli, acetații lor, acizi, esteri ș. a.) a fost remarcat caracterul fundamental al reacției ([reacția Vlad](#)). Sub îndrumarea academicianului Pavel Vlad au fost elaborate și implementate în parfumerie metode originale și eficiente de preparare a compușilor cunoscuți – norambrenolidă, sclareol, drimenonă, ambroxid; precum și noi – chetoxid, ambrol, ionoxid. Rezultatele cercetărilor, obținute pe parcursul anilor, au fost materializate în peste 400 de publicații științifice, inclusiv 3 monografii. Este autor a 16 articole de sinteză, deține 52 de brevete de invenții. Sub îndrumarea dumnealui au fost pregătite și susținute 3 teze de doctor habilitat și 16 de doctor în științe chimice.

Înalt apreciat pentru calitățile sale profesionale și rezultatele științifice, academicianul Pavel Vlad este de două ori laureat al Premiului de Stat, laureat al Premiului Organizației Mondiale pentru Proprietatea Intelectuală. A fost decorat cu Ordinul Republicii, cu Ordinul Insigna de Onoare, cu Medalia Pentru Vitejie în Muncă și Medalia Academiei de Științe a Moldovei „Dimitrie Cantemir”. În anul 2011 i-a fost conferit titlul onorific „Om Emerit al Republicii Moldova”.

Surse:

1. *Membrii Academiei de Științe a Moldovei*: Dicționar (1961–2006)/Acad. de Șt. a Moldovei; col. red.: acad. Haralambie Corbu, ..., Ch.: I.E.P. Știința, 2006, 432 p., ISBN 978-9975-67-556-7
2. [Academician Pavel Vlad \[online\]. Institutul de Chimie.](#)